

PRAKSISOVERSIGT · FÆRDSELSRET

Praksisoversigt over vanvidskørsel (færdselsloven §§ 117 d, 125, 126, 133 a)

Strafudmåling, konfiskation og tredjemandskonfiskation efter vanvidskørselspakken (lov nr. 534 af 27. marts 2021)

Version 2 · Opdateret 27. jun. 2026 · 13 afgørelser · 2021-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Vanvidskørsel er en retlig kvalifikation, der blev indført i dansk færdselsret med virkning fra den 31. marts 2021 ved lov nr. 534 af 27. marts 2021. Begrebet omfatter kørsel, der kvalificerer til ubetinget førerretsfrakendelse efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11 – dvs. særligt hensynsløs kørsel, hastighed på 200 km/t eller derover, og hastighedsoverskridelse på mere end 100 % ved kørsel over 100 km/t – samt spirituskørsel med promille over 2,00 og visse straffelovsovertrædelser. Den centrale nydannelse er obligatorisk konfiskation af det anvendte køretøj allerede i førstegangstilfælde, herunder konfiskation af tredjemands køretøj, medmindre konfiskation må anses for uforholdsmæssigt indgribende. Praksis fra Højesteret og landsretterne har siden 2021 udmøntet den konkrete proportionalitetsvurdering, særligt i sager om leasede, lejede og udlånte køretøjer.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Vanvidskørsel defineres ved kørsel på 200 km/t eller derover, hastighedsoverskridelse på mere end 100 % ved kørsel over 100 km/t, særligt hensynsløs kørsel (§ 126, stk. 1, nr. 4), spirituskørsel med promille over 2,00, samt visse straffelovsovertrædelser (trafikdrab, grov uagtsom personskade, forsætlig fareforvoldelse).
- 02** Obligatorisk konfiskation af det anvendte køretøj sker allerede i førstegangstilfælde efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 1. pkt. – uanset om føreren er ejer.
- 03** Konfiskation af tredjemands køretøj er udgangspunktet, men skal undlades, hvis konfiskationen må anses for uforholdsmæssigt indgribende – en snæver undtagelse, hvor ejeren har bevisbyrden.
- 04** Proportionalitetsvurderingen ved tredjemandskonfiskation hviler på to elementer: (1) om det var 'helt upåregneligt' for ejeren, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, og (2) om ejerens adgang til erstatningskrav mod føreren er tilstrækkelig til at forhindre uforholdsmæssighed.
- 05** Erhvervsdrivende leasingselskaber forventes at indrette deres forretningsmodel og leasingydelse, så konfiskationstab kan dækkes – men denne forventning gælder ikke nødvendigvis mindre fragtvirksomheder med få ansatte.

- 06** Arbejdsgivere, der har udvist omfattende agtpågivenhed (straffeattest, nultolerancepolitik, tro- og loveerklæring), og hvis erstatningskrav mod føreren er behæftet med betydelig usikkerhed, kan opnå ophævelse af beslaglæggelse.
- 07** En leasingtager har selvstændig ankeret i konfiskationssager, da konfiskationens økonomiske konsekvenser i praksis rammer leasingtageren ligesom ejeren.
- 08** Strafdømming for hastighedsoverskridelse kvalificeret som vanvidskørsel (§ 118, stk. 11, nr. 2-3) er 20 dages ubetinget fængsel i førstegangstilfælde, stigende med 10 dage pr. gentagelse.
- 09** Strafdømming for særlig hensynsløs kørsel (§ 118, stk. 10) er som udgangspunkt 30 dages fængsel, og mindst 40 dage ved kombination med flere grove overtrædelser.
- 10** Nær familiemæssig relation mellem ejer og fører (fx far/hjemmeboende søn) taler som udgangspunkt imod, at vanvidskørsel var 'helt upåregneligt' for ejeren.
- 11** Beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802 er et foreløbigt retsmiddel – retten tager ved beslaglæggelsen kun stilling til, om der er grund til at antage, at konfiskation vil ske, ikke til det endelige konfiskationsspørgsmål.
- 12** Konfiskation kan ikke ske, hvis køretøjet var stjålet (brugstyveri) – men påstanden om brugstyveri kræver dokumentation, og nær familierelation taler imod.
- 13** Færdselslovens § 133 a, stk. 13, indeholder en snæver undtagelse, der kan fravige obligatorisk konfiskation ved helt særlige personlige eller sociale forhold – men selv svært udsatte personlige forhold (knallert som eneste bolig) har ikke været tilstrækkelige.

Vanvidskørselsbegrebet og retsgrundlaget for obligatorisk konfiskation

§ 1

Begrebet "vanvidskørsel" blev retligt defineret ved [lov nr. 534 af 27. marts 2021](#), der trådte i kraft den 31. marts 2021. Loven ændrede [færdselslovens § 133 a](#) og indførte obligatorisk konfiskation af køretøjer ved de groveste færdselslovsovertrædelser allerede i førstegangstilfælde.

Vanvidskørsel defineres i [færdselslovens § 133 a, stk. 2](#) som følgende overtrædelser:

- **Særligt hensynsløs kørsel** (§ 118, stk. 10, jf. § 126, stk. 1, nr. 4)
- **Hastighed på 200 km/t eller derover** (§ 126, stk. 1, nr. 10)
- **Hastighedsoverskridelse på mere end 100 % ved kørsel over 100 km/t** (§ 126, stk. 1, nr. 11)
- **Trafikdrab** (straffelovens § 241 a, tidligere § 241, 2. pkt.)
- **Grov uagtsom personskade under særligt skærpende omstændigheder** (straffelovens § 249, stk. 2)
- **Forsætlig fareforvoldelse** (straffelovens § 252, stk. 2)
- **Spirituskørsel med promille over 2,00** (§ 126, stk. 1, nr. 1)

Det er en betingelse for konfiskation, at overtrædelsen vil medføre **ubetinget førerretsfrakendelse** efter [§ 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11](#). Konfiskation sker af det *anvendte* motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert.

Afgrænsning: Spirituskørsel behandles i den særskilte praksisoversigt om [spirituskørsel](#), og almindelig hastighedsoverskridelse uden kvalifikation til vanvidskørsel behandles under [frakendelse af førerret](#).

LOV

[Færdselsloven § 118, stk. 10-11](#)
[Færdselsloven § 126, stk. 1](#)
[Færdselsloven § 133a, stk. 2](#)

§ 2 Kvalifikationen af 'særligt hensynsløs kørsel' – § 126, stk. 1, nr. 4

Begrebet "særligt hensynsløs kørsel" i [færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4](#) er et skønsmæssigt kriterium, der har været udmøntet i retspraksis over en årrække. Ifølge [Rigsadvokatmeddelelsen om vanvidskørsel](#) svarer anvendelsesområdet for [§ 118, stk. 10](#) til det, der gælder for [§ 126, stk. 1, nr. 4](#), herunder den retspraksis der har udviklet sig.

I praksis kvalificerer bl.a. følgende til "særligt hensynsløs kørsel":

- **Kap- og væddeløbskørsel** – Organiseret kapkørsel er nu selvstændigt kriminaliseret i [§ 37, stk. 4](#), og udløser ubetinget frakendelse efter [§ 126, stk. 1, nr. 12](#). I [Sag 100/2021](#) opretholdt Højesteret beslaglæggelse af faderens bil efter organiseret kapkørsel begået af hjemmeboende 18-årig søn kort før midnat.
- **Eftersættelse/flugt fra politiet** – I [SS-3373/2021-OLR](#) var der tale om en eftersættelse, hvor kørslen blev kvalificeret som fareforvoldelse efter [straffelovens § 252](#) og vanvidskørsel efter [§ 126, stk. 1, nr. 4](#).

Har føreren ved sin hensynsløse kørsel uagtsomt forvoldt en andens død, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt rejse tiltale efter [straffelovens § 241 a](#) (trafikdrab). Hvis føreren uagtsomt har tilføjet nogen betydelig skade på legeme eller helbred, rejses tiltale efter [straffelovens § 249, stk. 2](#). Er der tale om forsætlig fareforvoldelse, rejses tiltale efter [straffelovens § 252, stk. 2](#).

Det selvstændige anvendelsesområde for [§ 118, stk. 10](#) er tilfælde, hvor kørslen er særligt hensynsløs, men hvor der ikke *samtidig* er sket en overtrædelse af straffeloven.

LOV

[Færdselsloven § 118, stk. 10](#)
[Færdselsloven § 126, stk. 1](#)
[Straffeloven § 241a](#)
[Straffeloven § 252, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Stadfæstelse af beslaglæggelse af køretøj ejet af forælder brugt til vanvidskørsel – Vurdering af uforholdsmæssig indgriben	27.01.2023
	Landsretten · Stadfæstelse af kendelse om beslaglæggelse af personbil anvendt til vanvidskørsel	15.02.2022

§ 3 Strafmåling ved vanvidskørsel

Strafmålingen ved vanvidskørsel afhænger af, hvilken type overtrædelse der foreligger.

[Rigsadvokatmeddelelsen om vanvidskørsel](#) fastsætter følgende udgangspunkter:

Særligt hensynsløs kørsel (§ 118, stk. 10):

Omstændighed	Strafpåstand
--------------	--------------

Normaltilfælde	30 dages fængsel
Kombination af flere grove overtrædelser	Minimum 40 dages fængsel
Tidligere straffet for lignende	Strengere end normaltilfældet

Frihedsstraffen kan i førstegangstilfælde undtagelsesvis gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste. Hvis der samtidig er overtrådt §§ 117-117 d eller straffelovens § 293 a, kan straffen ikke gøres betinget.

Hastighedsoverskridelse kvalificeret som vanvidskørsel (§ 118, stk. 11, nr. 2-3):

Ifølge Rigsadvokatmeddelelsen gælder:

Gang	Sanktionspåstand
1. gang	20 dages ubetinget fængsel
2. gang	30 dages ubetinget fængsel
3. gang	40 dages ubetinget fængsel
4. gang	50 dages ubetinget fængsel
5. gang	60 dages ubetinget fængsel
6. gang	70 dages ubetinget fængsel

Det er som udgangspunkt ikke hensigten, at frihedsstraffen skal gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste. Ved flere forhold til samtidig pådømmelse anvendes modereret kumulation.

Straf for trafikdrab efter straffelovens § 241 a og grov uagtsom personskade efter § 249, stk. 2 fastsættes efter straffelovens regler og falder typisk betydeligt højere.

LOV

Færdselsloven § 118, stk. 10-11

Straffeloven § 241a

Straffeloven § 249, stk. 2

Obligatorisk konfiskation af ejerens eget køretøj – § 133 a, stk. 2, 1. pkt.

§ 4

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 1. pkt. skal der ske konfiskation af det anvendte køretøj allerede i førstegangstilfælde, hvis **ejeren** har gjort sig skyldig i vanvidskørsel.

Konfiskation kan efter § 133 a, stk. 13 undtagelsesvis undlades, hvis "særlige grunde" taler herfor – men dette er en snæver undtagelse. I SS-317/2023-VLR stadfæstede Vestre Landsret konfiskation af en knallert, selv om tiltalte anvendte den som sin eneste bolig, led af diabetes, PTSD og Tourettes syndrom, og et vidne frygtede, at konfiskation ville føre til selvmord. Landsretten fandt:

Efter en samlet vurdering af på den ene side tiltaltes personlige og helbredsmæssige forhold, herunder at han anvender knallerten til bolig, og på den anden side oplysninger om tiltaltes spirituskørsel med en høj promille og de generelle hensyn, der begrundet konfiskation i et tilfælde som det foreliggende, tiltræder landsretten, at der ikke er grundlag for at undlade konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 13.

I [S-1523-21](#) frifandt Vestre Landsret derimod for konfiskation af et køretøj, som ejeren ejede men *ikke* havde anvendt til den aktuelle overtrædelse (spirituskørsel begået den 25. maj 2020), fordi lovændringens skæringsdato (31. marts 2021) udelukkede anvendelse af den nye bestemmelse på det ældre forhold.

Ifølge [Rigsadvokatmeddelelsen om konfiskation](#) finder bestemmelsen anvendelse på bil, bus, lastbil, motorcykel, traktor, motorknallert og stor knallert – men *ikke* lille knallert, der i stedet konfiskeres efter [stk. 7](#) ved spirituskørsel med promille over 2,00.

LOV	Færdselsloven § 133a, stk. 2, 13	
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens dom om konfiskation efter spirituskørsel trods personlige forhold	18.03.2024
	Landsretten · Frifindelse for konfiskation af køretøj ejet af fører i sag om spirituskørsel med 2,60 promille grundet lovændring.	19.05.2022

Tredjemandskonfiskation – proportionalitetsvurderingen i

§ 5 Højesterets praksis

Den 27. januar 2023 afsagde Højesteret fire principielle kendelser om beslaglæggelse/konfiskation af tredjemands køretøjer anvendt til vanvidskørsel – de første Højesteretssager efter vanvidskørselspakkens ikrafttræden. Kendelserne etablerede rammerne for proportionalitetsvurderingen efter [færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt.](#).

Den grundlæggende to-leddet vurdering:

Højesteret har fastslået, at vurderingen hviler på to elementer:

1. **Påregnelighed (vidensgrad):** Om det var "helt upåregneligt" for ejeren, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel. Her indgår ejerens agtpågivenhed – indhentning af straffeattest, tro- og loveerklæring, instruktion mv.
2. **Økonomisk proportionalitet:** Om ejerens adgang til erstatningskrav mod føreren er tilstrækkelig til at forhindre, at konfiskationen er uforholdsmæssigt indgribende.

Sager hvor beslaglæggelse blev opretholdt:

- I [Sag 13/2022](#) (181 km/t i 80-zone, ejerens samlevers bror hentede selv nøglen) fandt Højesteret, at det ikke var godtgjort, at det var helt upåregneligt for ejeren, og at der ikke forelå oplysninger om, at føreren ikke kunne erstatte tabet over tid.
- I [Sag 100/2021](#) (kapkørsel, faderens bil udlånt til hjemmeboende 18-årig søn) lagde Højesteret vægt på den familiemæssige relation og det sene kørselstidspunkt og fandt, at det ikke var helt upåregneligt.
- I [Sag 14/2022](#) (117 km/t i 50-zone, leasingbil udlånt videre til tredjemand) fastslog Højesteret, at leasingelskabet som erhvervsdrivende har mulighed for at indregne konfiskationsrisikoen i leasingydelse.

Sager hvor beslaglæggelse blev ophævet:

- I [Sag 76/2022](#) (chauffør med 3,05 promille i sættevognstrækker) fandt Højesteret, at fragtfirmaet Just Solutions havde udvist tilstrækkelig agtpågivenhed (straffeattest, nultolerancepolitik, skriftligt tillæg, øjeblikkelig afskedigelse), og at erstatningskravet mod den ukrainske chauffør var behæftet med betydelig

usikkerhed. Højesteret bemærkede, at forventningen om at absorbere tab ikke gælder en mindre fragtvirksomhed med 10-11 ansatte.

LOV	Færdselsloven § 133a, stk. 2	Retsplejeloven § 802, stk. 1	Retsplejeloven § 803, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om beslaglæggelse af bil tilhørende tredjemand efter vanvidskørsel 27.01.2023 Højesteret · Stadfæstelse af beslaglæggelse af køretøj ejet af forælder brugt til vanvidskørsel – Vurdering af uforholdsmæssig indgriben 27.01.2023 Højesteret · Betingelser for beslaglæggelse af leaset køretøj anvendt til vanvidskørsel – proportionalitetsvurdering for ejer og leasingtager 27.01.2023 Højesteret · Beslaglæggelse af lastbil ved vanvidskørsel: Proportionalitetsvurdering af arbejdsgivers agtpågivenhed 27.01.2023		

§ 6 Leasingbiler og leasingtagers selvstændige ankeret

Leasede køretøjer udgør en betydelig andel af vanvidskørselssagerne. Lovgiver har forudsat, at [§ 133 a, stk. 2, 2. pkt.](#) finder anvendelse uanset ejerforholdet – herunder ved leasede, lejede og udlejede køretøjer – dog kun for aftaler indgået *efter* den 16. december 2020.

Procesretlig nydannelse – leasingtagers ankeret:

I [AM2024.04.18H](#) fastslog Højesteret, at en **leasingtager** har selvstændig partsstatus og ankeret i konfiskationssager, selv om lovteksten primært taler om "køretøjets ejer". Højesteret lagde vægt på:

"På den anførte baggrund finder Højesteret, at de processuelle rettigheder, der følger af færdselslovens § 119, stk. 1, 6 og 7, samt den adgang til at anke konfiskationsspørgsmålet, der er forudsat i lovforarbejderne, også tilkommer leasingtageren."

Begrundelsen var, at konfiskation af en leaset bil medfører, at leasingtageren mister brugsretten og typisk skal erstatte leasingselskabets tab – økonomiske konsekvenser der kan være identiske for leasingtageren og ejeren.

Seneste Højesteretspraksis – leaset limousine (2025):

I [SS-23/2025-HJR](#) ophævede Højesteret beslaglæggelsen af en leaset Mercedes-Benz limousine, der var ført med 108 km/t i en 50 km/t-zone af en ansat chauffør. Virksomheden havde udvist agtpågivenhed (straffeattest, tro- og loveerklæring, daglig instruktion), og chaufføren var afskediget og uden formue – med en forventet afdragsevne på kun 500 kr./måned over for et erstatningskrav på ca. 477.000 kr. Leasingselskabets revisor bekræftede, at konfiskation ville medføre insolvens og tvangsafvikling.

Sagen var en direkte parallel til [Sag 76/2022](#) fra 2023 (fragtfirmaet Just Solutions) og bekræfter, at arbejdsgivere i små virksomheder med professionelle forebyggelsestiltag kan opnå beskyttelse.

Bemærkelsesværdigt er, at Østre Landsret i den samme sag ([SS-2673/2024-OLR](#)) nåede det modsatte resultat – landsretten fandt, at det ikke var godtgjort, at chaufføren var ude af stand til at erstatte tabet over en længere periode.

LOV	Færdselsloven § 119, stk. 1, 6, 7	Færdselsloven § 133a, stk. 2
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret ophæver beslaglæggelse af leaset limousine efter vanvidskørsel – Konfiskation anset for uforholdsmæssigt indgribende for arbejdsgiver 25.08.2025	

Højesteret · Højesteret: Leasingtager har selvstændig ankeret i sag om konfiskation af bil anvendt til vanvidskørsel	18.04.2024
Højesteret · Beslaglæggelse af lastbil ved vanvidskørsel: Proportionalitetsvurdering af arbejdsgivers agtpågivenhed	27.01.2023
Landsretten · Beslaglæggelse af leaset køretøj efter vanvidskørsel opretholdes	20.12.2024

§ 7 Ejerens agtpågivenhed – krav til forebyggelse

Ifølge [Rigsadvokatmeddelelsen om konfiskation](#) skal ejerens agtpågivenhed belyses ved:

- **Straffeattest** – Om ejeren har indhentet førerens straffeattest for at vurdere risikoen for grove færdselsovertrædelser.
- **Tro- og loveerklæring** – Om føreren har afgivet erklæring om ikke at have begået relevante lovovertrædelser.
- **Undersøgelse af reelle bruger** – Om ejeren har undersøgt, om kontraktparten er den reelle bruger af køretøjet.
- **Økonomisk kreditvurdering** – Om ejeren (særligt leasingselskaber) har undersøgt førerens/leasingtagerens økonomi via eSkatData eller tilsvarende.

I Højesterets praksis har disse tiltag haft afgørende betydning:

Sag	Agtpågivenhedstiltag	Resultat
Sag 76/2022	Straffeattest, nultolerancepolitik, undervisning, tillæg, øjeblikkelig afskedigelse	Ophævet
SS-23/2025-HJR	Straffeattest, tro- og loveerklæring, daglig instruktion	Ophævet
Sag 14/2022	Kreditvurdering og klausul mod udlån, men selskabet havde <i>tidligere påtalt</i> uberettiget udlån	Opretholdt
Sag 100/2021	Udlån i familierelation, ingen særlige tiltag	Opretholdt

Mønsteret viser, at **erhvervsmæssige forebyggelsestiltag** med dokumenterbar systematik i sammenhæng med **usikkerhed om førerens erstatningsevne** kan bringe undtagelsesbestemmelsen i spil – men kun når erstatningskravet *reelt* er behæftet med "betydelig usikkerhed".

LOV

[Færdselsloven § 133a, stk. 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret ophæver beslaglæggelse af leaset limousine efter vanvidskørsel – Konfiskation anset for uforholdsmæssigt indgribende for arbejdsgiver	25.08.2025
Højesteret · Beslaglæggelse af lastbil ved vanvidskørsel: Proportionalitetsvurdering af arbejdsgivers agtpågivenhed	27.01.2023
Højesteret · Betingelser for beslaglæggelse af leaset køretøj anvendt til vanvidskørsel – proportionalitetsvurdering for ejer og leasingtager	27.01.2023
Højesteret · Stadfæstelse af beslaglæggelse af køretøj ejet af forælder brugt til vanvidskørsel – Vurdering af uforholdsmæssig indgriben	27.01.2023

§ 8 Udlejede biler og lejeselskabernes stilling

Korttidsudlejning til privatpersoner rejser særlige spørgsmål om ejerens agtpågivenhed. I [SS-3373/2021-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret beslaglæggelse af et køretøj, som et udlejningsselskab havde lejet ud til en person, der efterfølgende begik vanvidskørsel (eftersættelse/fareforvoldelse). Lejekontrakten indeholdt specifik klausul om forbud mod overtrædelse af [straffelovens § 252](#) og [§ 126, stk. 1, nr. 4](#), men landsretten fandt:

På den anførte baggrund finder landsretten efter en samlet helhedsvurdering, at Kærende 1 og Kærende 2 ikke har godtgjort, at særlige omstændigheder konkret gør erstatningskravet illusorisk.

Selve det forhold, at lejekontrakten forudså vanvidskørselsrisikoen og pålagde erstatningspligt, talte paradoksalt nok *imod* ejeren – det viste, at parterne selv havde kalkuleret med risikoen. Udlejningsselskabet havde desuden ikke undersøgt lejerens økonomi.

Forarbejderne til loven forudsætter, at for leasede og lejede køretøjer skal ejeren (dvs. leasing-/udlejningsselskabet) i tilstrækkelig og relevant grad have undersøgt kontraktpartens økonomi. Har selskabet ikke foretaget denne undersøgelse, kan selskabet ikke med rimelighed gøre gældende, at et erstatningskrav er illusorisk – fordi selskabet *selv* har undladt at sikre sig.

LOV

[Færdselsloven § 133a, stk. 2](#)[Straffeloven § 252](#)

PRAKSIS

Landsretten · Stadfæstelse af kendelse om beslaglæggelse af personbil anvendt til vanvidskørsel

15.02.2022

Landsretten · Landsret stadfæster beslaglæggelse af leaset bil ved vanvidskørsel i 50 km/t zone

26.11.2021

§ 9 Beslaglæggelse som foreløbigt retsmiddel – processuelle spørgsmål

Beslaglæggelse med henblik på konfiskation sker efter [retsplejelovens § 802, stk. 1](#) (mistænktets køretøj) eller [§ 803, stk. 1](#) (tredjemands køretøj). I praksis foretages beslaglæggelsen som et øjemedsindgreb efter [retsplejelovens § 806, stk. 4](#), som inden 24 timer skal indbringes for retten.

Højesteret har i alle fire kendelser af 27. januar 2023 understreget:

Beslaglæggelse er et foreløbigt retsmiddel, og der skal således ikke ved denne afgørelse tages endeligt stilling til, om bilen skal konfiskeres, men om der ud fra de oplysninger, som foreligger på nuværende tidspunkt, er grund til at antage, at bilen bør konfiskeres i forbindelse med straffesagen.

Dette har processuel betydning – beslaglæggelseskendelsen er en *prognose*, ikke en endelig afgørelse. Den endelige konfiskation pådømmes som led i straffesagen, hvor køretøjets ejer har ret til beskikket forsvarer efter [færdselslovens § 119, stk. 6](#).

Ejeren kan efter [retsplejelovens § 807 c](#) til enhver tid anmode retten om ophævelse af beslaglæggelsen, hvis forholdene ændrer sig. I [SS-1702/2021-OLR](#) foretog Østre Landsret en processuel korrektion, idet beslaglæggelsen formelt skulle rettes mod sigtede (der havde rådighed over bilen) i stedet for ejeren.

Konfiskationsordningen er af Højesteret fundet forenelig med [grundlovens § 73](#), artikel 17, stk. 1, i EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder og artikel 1 i den første tillægsprotokol til EMRK.

LOV

[Færdselsloven § 119, stk. 6](#)[Retsplejeloven § 802, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 803, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 806, stk. 4](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets afgørelse om beslaglæggelse af bil tilhørende tredjemand efter vanvidskørsel

27.01.2023

Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af beslaglæggelse af personbil ejet af tredjemand efter kapkørsel

14.09.2021

Rigsadvokatmeddelelsens retningslinjer og anklagemyndighedens

§ 10 praksis

Rigsadvokatmeddelelsen om vanvidskørsel (senest opdateret 8. maj 2026) og Rigsadvokatmeddelelsen om konfiskation fastsætter de overordnede retningslinjer for anklagemyndighedens håndtering af vanvidskørselssager.

Hovedpunkterne er:

- Anklagemyndigheden **skal** nedlægge påstand om ubetinget frakendelse af førerretten ved vanvidskørsel.
- Anklagemyndigheden **skal** som udgangspunkt nedlægge påstand om konfiskation af tredjemands køretøj, medmindre ejeren kan godtgøre, at konfiskation er uforholdsmæssigt indgribende.
- Ved efterforskningen **skal** det belyses, om senere konfiskation må anses for uforholdsmæssigt indgribende.
- Anklagemyndigheden skal i alle sager, hvor føreren på hensynsløs måde har voldt nærliggende fare for nogens liv eller førerret, nedlægge påstand om, at forholdet henføres under [straffelovens § 252, stk. 2](#), med subsidiær påstand om [§ 118, stk. 10](#).
- Konfiskation vil i alle tilfælde være uforholdsmæssigt indgribende, hvis køretøjet var **stjålet** på gerningstidspunktet.
- Førerens død eller konkurs kan *undtagelsesvis* berettige undladelse af konfiskation, hvis ejeren ikke kendte eller burde have kendt til de omstændigheder, der gør kravet dækningsløst.

Om den tidsmæssige afgrænsning gælder, at tredjemandskonfiskation efter [§ 133 a, stk. 2, 2. pkt.](#) *ikke* finder anvendelse på køretøjer, der er lejet, leaset eller lignende, hvis aftalen er indgået **inden den 16. december 2020**.

Der er ingen vedtagne men ikke-konsoliderede ændringer af [§ 133 a](#) pr. 27. juni 2026.

LOV

[Færdselsloven § 133a, stk. 2](#)

[Straffeloven § 252, stk. 2](#)

§ 11 Sammenfatning – centrale mønstre i praksis

Praksis siden vanvidskørselslovens ikrafttræden den 31. marts 2021 tegner et klart billede af retsstillingen:

- **Udgangspunktet er konfiskation** – også af tredjemands køretøj. Undtagelsen for "uforholdsmæssigt indgribende" er snæver, og bevisbyrden påhviler ejeren.
- **Privatpersoner** (familielån, vennerelationer) opnår sjældent ophævelse – den familiemæssige relation taler som udgangspunkt *imod*, at vanvidskørsel var "helt upåregneligt".
- **Erhvervsdrivende arbejdsgivere** med dokumenteret systematisk forebyggelse (straffeattest, nultolerancepolitik, tro- og loveerklæring) *kan* opnå ophævelse – men kun hvis erstatningskravet mod føreren samtidig er behæftet med *betydelig usikkerhed* (fx chauffør i udlandet, uden formue, beskeden indkomst).
-

Leasingselskaber forventes at indregne konfiskationsrisikoen i leasingydelserne – denne forventning gælder dog ikke nødvendigvis for mindre erhvervsvirksomheder, der ikke selv udlejer køretøjer men anvender dem i driften.

- **Leasingtageren** har selvstændig ankeret, idet konfiskationens konsekvenser reelt rammer leasingtageren ligesom ejeren.
- Beslaglæggelse er et foreløbigt retsmiddel – den endelige konfiskation pådømmes i straffesagen med fuld kontradiktion og adgang til beskikket forsvarer for ejeren.
- Konfiskationsordningen er fundet forenelig med grundlovens § 73 og EU-retten ejendomsretsbeskyttelse.

Retspraksis viser en tydelig udvikling, hvor Højesteret har nuanceret den generelle forventning fra forarbejderne og skaber plads til en reel proportionalitetsvurdering, der tager højde for de konkrete omstændigheder – særligt i erhvervsmæssige sammenhænge, hvor ejeren har handlet agtpågivent og uden skyld i overtrædelsen.

LOV	Færdselsloven § 126, stk. 1	Færdselsloven § 133a, stk. 2-3	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret ophæver beslaglæggelse af leaset limousine efter vanvidskørsel – Konfiskation anset for uforholdsmæssigt indgribende for arbejdsgiver		25.08.2025
	Højesteret · Højesteret: Leasingtager har selvstændig ankeret i sag om konfiskation af bil anvendt til vanvidskørsel		18.04.2024
	Højesteret · Beslaglæggelse af lastbil ved vanvidskørsel: Proportionalitetsvurdering af arbejdsgivers agtpågivenhed		27.01.2023
	Højesteret · Stadfæstelse af beslaglæggelse af køretøj ejet af forælder brugt til vanvidskørsel – Vurdering af uforholdsmæssig indgriben		27.01.2023
	Højesteret · Betingelser for beslaglæggelse af leaset køretøj anvendt til vanvidskørsel – proportionalitetsvurdering for ejer og leasingtager		27.01.2023

REFERENCE

Lovgrundlag

6 paragraffer

Færdselsloven § 118	stk. 10-11	Færdselsloven § 126	stk. 1
Færdselsloven § 133a	stk. 2-3	Retsplejeloven § 802	stk. 1
Straffeloven § 241a		Straffeloven § 249	stk. 2

MATERIALE	Citerede afgørelser		13 afgørelser
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			6
25.08.2025	Højesteret ophæver beslaglæggelse af leaset limousine efter vanvidskørsel – Konfiskation anset for uforholdsmæssigt indgribende for arbejdsgiver		9979-11677
18.04.2024	Højesteret: Leasingtager har selvstændig ankeret i sag om konfiskation af bil anvendt til vanvidskørsel		AM2024.04.18H
27.01.2023	Højesterets afgørelse om beslaglæggelse af bil tilhørende tredjemand efter vanvidskørsel		13-2022

27.01.2023	Betingelser for beslaglæggelse af leaset køretøj anvendt til vanvidskørsel – proportionalitetsvurdering for ejer og leasingtager	14/2022
27.01.2023	Beslaglæggelse af lastbil ved vanvidskørsel: Proportionalitetsvurdering af arbejdsgivers agtpågivenhed	76-2022
27.01.2023	Stadfæstelse af beslaglæggelse af køretøj ejet af forælder brugt til vanvidskørsel – Vurdering af uforholdsmæssig indgriben	100/2021
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		6
20.12.2024	Beslaglæggelse af leaset køretøj efter vanvidskørsel opretholdes	9565-11148
18.03.2024	Landsrettens dom om konfiskation efter spirituskørsel trods personlige forhold	7236-8730
19.05.2022	Frifindelse for konfiskation af køretøj ejet af fører i sag om spirituskørsel med 2,60 promille grundet lovændring.	S-1523-21
15.02.2022	Stadfæstelse af kendelse om beslaglæggelse af personbil anvendt til vanvidskørsel	2643-3148
26.11.2021	Landsret stadfæster beslaglæggelse af leaset bil ved vanvidskørsel i 50 km/t zone	S-1970-21
14.09.2021	Østre Landsrets stadfæstelse af beslaglæggelse af personbil ejet af tredjemand efter kapkørsel	2637-3142
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
13.03.2025	Ugyldig kontrolafgift ved ANPR-kontrol uden fysisk påsætning af afgiften	park-8730